

MENORS ESTRANGERS

FORMACIÓ I TREBALL

Edita

Institut d'Educació
de l'Ajuntament de Barcelona

Projecte Educatiu de Ciutat
de Barcelona

pec@bcn.cat

www.bcn.cat/educacio/pec

Disseny

Carlos Cubeiro

Impressió

Serper

Dipòsit legal: B-21942-2007

Imprès en paper reciclat

Abril 2007

Actualització octubre 2007

Aquesta guia s'ha promogut des del Fòrum d'Educació i Immigració del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona. Han participat en la seva elaboració les entitats i els professionals següents:

Comissió d'Impuls del Fòrum d'Educació i Immigració del PEC B

- Andreu Clapés (Direcció de l'Escola Pia Calassanci)
- Josep Colomer (Servei d'Educació de la Diputació de Barcelona)
- Joan Garcia (Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona)
- Albert Grau (Direcció de l'IES Miquel Tarradell)
- Claudia Henao (AMISI)
- Manel Mallol (Inspecció d'Educació)
- Sandra Pardo (AMISI)
- Gloria Rendón (Nous Veïns i Veïnes - Districte Horta-Guinardó)
- Ildefonso Rodríguez (CEIP Pere Vila)
- Josep Rovira (Consell Escolar Municipal de Barcelona)
- Francisco Peralta (Pla Jove de l'Ajuntament de Barcelona)

Coordinació:
Marleny Colmenares
Institut Municipal d'Educació
de Barcelona.
Àmbit d'Immigració
del PEC B

La guia s'ha fet a partir d'un informe jurídic elaborat a l'Institut de Dret Públic de la Universitat de Barcelona per les persones següents:

Eliseo Aja,
catedràtic de Dret
constitucional, Universitat
de Barcelona

David Moya,
professor lector
de Dret constitucional,
Universitat de Barcelona

Mónica Arbeláez,
professora convidada de Dret
constitucional, Universitat de
Barcelona
Institut de Dret Públic,
Universitat de Barcelona

La configuració com a guia
ha estat a càrrec de:

Raquel Moreno D-CAS
(Col·lectiu d'Analistes Socials)

Sarai Samper D-CAS
(Col·lectiu d'Analistes Socials)

Hi ha col·laborat:

Gabinet Tècnic d'Immigració
de l'Ajuntament de Barcelona

Diputació **Barcelona**
xarxa de municipis
Àrea d'Educació

Índex

Presentació	4
Introducció	6
Situacions del menor	9
Protocol d'identificació	19
Informació i recursos	23
Definició de conceptes clau	39
Recull normatiu	41

PRESENTACIÓ

Teniu a les vostres mans una publicació concebuda per facilitar la tasca dels professionals, educadors i tècnics que treballen en la formació i la inserció laboral dels joves estrangers. ■ La realitat sobre la qual tracta és complexa i diversa, com també ho és Barcelona. Una ciutat que fa temps que ha entès l'educació com una de les principals eines que poden garantir la inclusió des de la cohesió. Una eina multidimensional al servei d'una societat d'acollida que és conscient del potencial de la formació com a element clau d'un procés socialitzador realment eficaç i coherent amb els nostres valors. ■ Pensem que aquesta guia ha de contribuir al coneixement del conjunt de recursos i serveis que una ciutat educadora com la nostra està en disposició d'oferir per orientar, de la millor manera possible, els nois i noies en l'àmbit de la formació i el treball. ■ Barcelona és una ciutat d'oportunitats. Hem de poder garantir que tothom coneix les diferents opcions i que hi accedeix de manera igualitària. El nou rol dels drets socials i de ciutadania dins un món divers, complex i plural com el nostre, suposa tot un repte a l'hora de poder explicar també quin és el marc normatiu que regula tot el conjunt de relacions i espais a través dels quals aquests drets es desenvolupen i s'exerceixen. ■ Voldria remarcar el fet que aquesta guia ha estat elaborada com a proposta del Fòrum d'Educació i Immigració del Projecte Educatiu de Ciutat i que

s'ha basat en un informe de l'Institut de Dret Públic de la Universitat de Barcelona dirigit pel professor de Dret constitucional Eliseo Aja. Aquesta feina ha estat una nova mostra del bon resultat que per a la definició estratègica d'accions i polítiques públiques dóna la col·laboració amb iniciatives provinents dels àmbits professionals i de la recerca. ■ Un dels principals reptes col·lectius que se'ns plantegen com a societat d'acollida és el de poder garantir la plena inserció a les nostres ciutats dels menors immigrants. De la manera com ens en sortim dependrà la nostra fortalesa i credibilitat per abordar els desafiaments futurs. Esperem que aquesta guia sigui un instrument eficaç per avançar cap a una Barcelona territorialment equilibrada i socialment cohesionada. Una Barcelona cada cop més justa, sempre referent de bones pràctiques cíviques i educatives. Una Barcelona de les persones i per a les persones. ■

Montserrat Ballarín

Regidora d'Educació
de l'Ajuntament de Barcelona

INTRODUCCIÓ

A principis de l'any 2006, des del Fòrum d'Educació i Immigració del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona (PEC B) es va detectar la necessitat de treballar entorn de la inserció sociolaboral dels joves immigrants d'edats compreses entre els 16 i els 18 anys. Aquests joves tenen actualment les mateixes dificultats generals d'inserció laboral que la resta de joves, però en el seu cas s'hi afegeixen moltes vegades altres problemes derivats de la seva condició administrativa, com la manca de documents de residència o d'autoritzacions de treball. ■ L'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona va recollir aquesta inquietud i va encarregar a l'Institut de Dret Públic, sota la direcció del Dr. Eliseo Aja, l'elaboració d'un informe sobre les dificultats d'accés al mercat de treball i als estudis postobligatoris dels menors estrangers. Partint d'aquest informe, s'ha elaborat la guia que tot seguit presentem amb l'objectiu d'informar i orientar els educadors i educadores sobre el marc jurídic aplicable als joves immigrants perquè puguin reconduir-los cap als recursos i serveis més apropiats d'acord amb les seves necessitats i la seva situació jurídica. La multiplicitat de circumstàncies especials i de matisos existents ens obliga, però, a deixar clar que **la guia pretén només ser una eina orientativa en la qual es descriuen els casos més habituals amb què es troben els educadors i educadores i que, sota cap circumstància, pot substituir un assessorament jurídic.** ■ El document

que a continuació presentem s'estructura en dos grans eixos. En primer lloc, us presentem una sèrie de fitxes que permeten identificar la situació del menor i els drets que l'assisteixen d'acord amb el que diu la llei. La primera d'aquestes fitxes correspon a un quadre resum amb totes les situacions que es desenvolupen posteriorment i els seus principals trets distintius. A més a més, presentem un protocol a partir del qual es pot identificar la situació del menor i que permet que el tècnic o tècnica i l'educador o educadora s'ubiqui a la guia i estableixi algunes pautes per a una correcta acollida del menor. En segon lloc, presentem informació sobre recursos i serveis per a l'atenció de persones estrangeres, facilitada pel Gabinet Tècnic d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, com també materials útils per entendre correctament el contingut de la guia (definició de paraules clau, recull normatiu i índex d'abreviatures). ■ Finalment, cal tenir en compte que aquesta guia és susceptible de variacions en el temps depenent dels canvis normatius que es produeixin i que en puguin afectar el contingut. ■

SITUACIONS DEL MENOR

QUADRE RESUM

	Accés a l'educació postobligatòria	Accés al mercat laboral	Millora de la situació jurídica
1 MENOR NACIONAL D'UN PAÍS MEMBRE DE LA UNIÓ EUROPEA	En igualtat de condicions que els nacionals.	En igualtat de condicions que els nacionals.	Nacionalització, segons legislació.
2 MENOR AMB PERMÍS DE RESIDÈNCIA I TREBALL PERMANENT	En igualtat de condicions que els nacionals.	En igualtat de condicions que els nacionals.	Nacionalització, segons legislació.
3 MENOR AMB PERMÍS DE RESIDÈNCIA I TREBALL TEMPORAL	En igualtat de condicions que els nacionals.	Amb les limitacions pròpies del permís de treball.	Després de tres anys de residència regular o en arribar a la majoria d'edat.
4 MENOR AMB PERMÍS DE RESIDÈNCIA TEMPORAL I SENSE PERMÍS DE TREBALL	En la pràctica, en igualtat de condicions que els nacionals.	Poden realitzar pràctiques professionals i cursos ocupacionals si estan empadronats.	Per aconseguir el permís de treball necessiten obtenir una oferta laboral.
5 MENOR EN SITUACIÓ ADMINISTRATIVA IRREGULAR	Sense dret legal reconegut però amb facilitats si estan empadronats.	Poden realitzar pràctiques professionals i cursos ocupacionals si estan empadronats.	Segons l'existència o no de familiars en situació regular.
6 MENOR TUTELAT PER L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	Sempre que l'Administració que tutela ho consideri convenient.	Sempre que l'Administració que tutela ho consideri convenient.	Un cop quedi acreditada la impossibilitat de retorn amb la família o al país d'origen.

DRETS DEL MENOR

Els menors nacionals d'un país membre de la Unió Europea poden accedir a la formació postobligatòria en igualtat de condicions que els menors de nacionalitat espanyola. ■ De la mateixa manera, un menor extracomunitari fill natural o adoptiu d'un ciutadà amb nacionalitat d'un estat membre de la UE, també té aquests drets.² ■

Els menors nacionals d'un país membre de la Unió Europea tenen dret a residir i treballar en igualtat de condicions que els menors espanyols. En aquests casos no caldrà tramitar la targeta comunitària. Però si que caldrà tramitar-la en els casos de fills extracomunitaris fills de comunitaris.³ En el cas dels països de recent incorporació, Romania i Bulgària, Espanya ha establert un règim transitori. ■

COM HO DIU LA LLEI

«...tienen derecho a acceder a cualquier actividad, tanto por cuenta ajena como por cuenta propia, en las mismas condiciones que los españoles, sin perjuicio de la limitación establecida en el artículo 39.4 del Tratado Constitutivo de la Comunidad Europea.» (Art. 3.2 RD 178/2003). ■

«Las personas a las que se refiere el presente Real Decreto tienen derecho a entrar, salir, circular y permanecer libremente en territorio español, previo el cumplimiento de las formalidades previstas por éste y sin perjuicio de los límites establecidos en el capítulo IV.» (Art. 3.1 RD 178/2003). ■ «Asimismo, estas personas, exceptuando las contempladas en el párrafo c) del artículo 2, tienen derecho a acceder a cualquier actividad, tanto por cuenta ajena como por cuenta propia, en las mismas condiciones que los españoles, sin perjuicio de la limitación establecida en el artículo 39.4 del Tratado Constitutivo de la Comunidad Europea.» (Art. 3.2 RD 178/2003). ■

Si escau, l'única millora que es pot valorar és l'obtenció de la nacionalitat.⁴ ■

¹ Els països membres de la Unió Europea són Portugal, Espanya, França, Luxemburg, Regne Unit, Irlanda, Bèlgica, Països Baixos, Dinamarca, Alemanya, Àustria, Itàlia, Grècia, Finlàndia, Suècia, Eslovènia, Hongria, Eslovàquia, Rep. Txeca, Polònia, Lituània, Letònia, Estònia, Malta, Xipre, Bulgària i Romania.

² Per consultar el text original, vegeu els articles 8.3 i 8.4 relatius a l'àmbit d'aplicació de l'article 2 del Reial decret 178/2003.

³ Per consultar el text original, vegeu l'article 8 del Reial decret 178/2003.

⁴ Per consultar les condicions per obtenir la nacionalitat, vegeu el Codi Civil, llibre 1, <http://civil.udg.es/NORMACI-VIL/estatal/CC/TT1.htm>

2 MENOR AMB PERMÍS DE RESIDÈNCIA I TREBALL PERMANENT

Accés a l'educació postobligatòria

Accés al mercat laboral

Millora de la situació jurídica

DRETS DEL MENOR

Els menors amb permís de residència i treball permanent tenen dret a l'educació postobligatòria en igualtat de condicions que els menors de nacionalitat espanyola. ■

Els estrangers majors de 16 anys amb permís de residència i treball permanent poden treballar en igualtat de condicions que els menors nacionals espanyols i d'acord amb el que estableix la normativa laboral respecte als menors. ■

L'única millora que es pot valorar és l'obtenció de la nacionalitat.⁵ ■

COM HO DIU LA LLEI

«Los extranjeros residentes tendrán derecho a la educación de naturaleza no obligatoria en las mismas condiciones que los españoles.» [Art. 9.3 LODILE]. ■

«La residencia permanente es la situación que autoriza a residir en España indefinidamente y a trabajar en igualdad de condiciones que los españoles.» [Art. 32.1 LODILE]. ■

⁵ Per consultar les condicions per obtenir la nacionalitat, vegeu el Codi Civil, llibre 1. <http://civil.udg.es/NORMACI-VII/estatal/CC/1T1.htm>

Accés a l'educació postobligatòria

DRETS DEL MENOR

Els menors amb permís de residència i treball temporal tenen dret a l'educació postobligatòria en igualtat de condicions que els menors de nacionalitat espanyola. ■

Accés al mercat laboral

Els estrangers majors de 16 anys amb permís de residència i treball temporal poden treballar en igualtat de condicions que els nacionals espanyols, tret en els casos en els quals el seu permís de treball sigui inicial i estigui limitat a un àmbit geogràfic o sector d'activitat. En aquests casos, la persona estrangera haurà de limitar la seva activitat segons aquestes restriccions, tot i que poden ser modificades d'acord amb el procediment. ■

Millora de la situació jurídica

Els menors estrangers tindran accés al permís de residència permanent —que dóna accés a residir indefinidament en territori espanyol i a treballar en igualtat de condicions que els espanyols— després de cinc anys de residència regular o en assolir la majoria d'edat. En de-terminades circumstàncies, aquest període es pot reduir a tres anys. ■

COM HO DIU LA LLEI

«Los extranjeros residentes tendrán derecho a la educación de naturaleza no obligatoria en las mismas condiciones que los españoles.» (Art. 9.3 LODILE). ■

«La autorización inicial de residencia temporal y trabajo por cuenta ajena habilitará a los extranjeros que residan fuera de España y que hayan obtenido el correspondiente visado a iniciar una relación laboral por cuenta ajena. ■ La autorización inicial de residencia y trabajo por cuenta ajena tendrá una duración de un año y podrá limitarse a un ámbito geográfico y sector de actividad determinado conforme a las instrucciones o directrices determinadas por la Se-

«Tendrán derecho a obtener una autorización de residencia permanente los extranjeros que acrediten haber residido legalmente y de forma continuada en el territorio español durante cinco años.» (Art. 72.1 REDILE). ■ Altres supòsits del menor per tenir accés a la residència permanent: «Que hayan nacido en España y al llegar a la mayoría de edad acrediten haber residido en España de forma legal y continuada durante, al menos, los tres años consecutivos inmediatamente ante-

cretaría de Estado de Inmigración y Emigración.» (Art. 49 REDILE). ■
«En el caso de las autorizaciones iniciales, el órgano competente que concedió la autorización inicial para residir y trabajar por cuenta ajena o cuenta propia podrá modificar su alcance en cuanto a la actividad laboral y ámbito territorial autorizados, siempre a petición de su titular.» (Art. 99 REDILE). ■

riorios a la solicitud.» (Art. 72.3.c REDILE). ■ «Que al llegar a la mayoría de edad hayan estado bajo la tutela de una entidad pública española durante los cinco años inmediatamente anteriores de forma consecutiva.» (Art. 72.3.e REDILE). ■

DRETS DEL MENOR

Els menors amb permís de residència tenen dret a l'educació postobligatòria en igualtat de condicions que els menors de nacionalitat espanyola. ■ Tot i així, amb relació a l'accés dels joves immigrants als cursos formatius d'educació postobligatòria, pot haver-hi dificultats a l'hora de realitzar pràctiques professionals en empreses i aules taller. ■ A partir del Reial decret 631/1993, però, es desprèn que la relació que s'estableix entre l'empresari i la persona en pràctiques és una col·laboració educativa i formativa i, per tant, no és una relació laboral.⁶ Així doncs, sí que poden realitzar pràctiques professionals en empreses i aules taller. ■

En virtut de l'Ordre TAS/3698/2006, els estrangers amb residència temporal però sense permís de treball poden realitzar cursos a les oficines d'ocupació. A Catalunya, aquesta qüestió ja s'havia avançat per via interpretativa des de la Direcció General de Treball i es permet la inscripció de qualsevol estranger que tingui permís de residència a les oficines del SOC, encara que no compti amb l'autorització per treballar.⁷ ■ En aquesta línia, a partir del Pla de ciutadania i immigració 2005-2008,⁸ s'aposta pel foment de la integració sociolaboral a través del Programa de polítiques actives d'ocupació. ■

Poden sol·licitar a la Delegació de Govern la modificació del permís de residència per un permís de residència i treball si aconsegueixen una oferta laboral quan:

1. Compten amb un any de residència regular i l'oferta laboral compleix els requisits de l'article 50 RE-DILE.^{9 i 10}
2. Si el permís és de resident reagrupat, poden obtenir autorització de treball sense el compliment del termini d'un any de residència previ.¹¹ ■

COM HO DIU LA LLEI

«Los extranjeros residentes tendrán derecho a la educación de naturaleza no obligatoria en las mismas condiciones que los españoles.» [Art. 9.3 LODILE]. ■ «Las prácticas en empresas, siempre que se realicen en base a los convenios celebrados entre la Administración laboral competente para gestionar las acciones del Plan Nacional de

«Se podrán inscribir como demandantes de empleo para trabajar por cuenta ajena, sin ninguna limitación, salvo la derivada de la vigencia de la propia autorización de residencia, los extranjeros titulares de una autorización de residencia temporal que lleguen, al menos, un año en situación

Formación e Inserción Profesional y la empresa o la organización empresarial correspondiente, en los términos pactados en los mismos, no supondrá la existencia de relación laboral entre los alumnos y la empresa [...] ■ Las empresas podrán recibir una compensación económica por alumno/hora de práctica, en la que se incluirá el coste de la suscripción de una póliza colectiva de accidentes de trabajo.» (Art. 4 RD 631/1993). ■

de residencia legal...» (Art. 4 Ordre TAS/3698/2006).¹² ■ Entre les línies prioritàries d'actuació marcadess pel Pla de ciutadania i immigració de la Generalitat de Catalunya, destaca la de «Promoure modificacions als requeriments per accedir a les polítiques actives d'ocupació.» (pàg. 51) ■

⁶ Sobre la base d'aquest precepte s'ha de considerar que existeix protecció suficient per a l'empresari, sota la cobertura del conveni, per defensar la incorporació d'immigrants amb residència regular però sense autorització de treball a pràctiques professionals davant d'una possible inspecció laboral.

⁷ Resum presentat per Comissions Obreres sobre quan es pot inscriure, com a demandant d'ocupació, una persona de nacionalitat extracomunitària al Servei d'Ocupació de Catalunya. www.ccoo.cat/immigracio/documentacio/demandants%20estrangers.pdf

⁸ Disponible a www.gencat.net/benestar/immi/pdf/pla_05_08.pdf

⁹ Article 50 REDILE:

a. Que la situación nacional de empleo permita la contratación del trabajador extranjero.

b. Que se garantice al trabajador una actividad continuada durante el período de vigencia de la autorización para residir y trabajar.

c. Que las empresas solicitantes hayan formalizado su inscripción en el correspondiente régimen del sistema de Seguridad Social y se encuentren al corriente del cumplimiento de sus obligaciones tributarias y frente a la Seguridad Social. En los términos establecidos en el artículo siguiente, se podrá requerir, además, al empre-

sario que acredite los medios económicos, materiales y personales de los que dispone para su proyecto empresarial.

d. Que las condiciones fijadas en la oferta de empleo se ajusten a las establecidas por la normativa vigente para la misma actividad, categoría profesional y localidad.

e. Que se posea la titulación, en su caso, debidamente homologada o que se acredite la capacitación exigida para el ejercicio de la profesión.

f. Que los trabajadores extranjeros que se pretenda contratar carezcan de antecedentes penales en España y en sus países anteriores de residencia por delitos existentes en el ordenamiento español.

g. Que los trabajadores extranjeros no se encuentren irregularmente en territorio español.

En aquest cas no es tindran en compte els apartats a i f.

¹⁰ Per consultar el text original, vegeu l'article 96.1 del Reial decret 2393/2004.

¹¹ Per consultar el text original, vegeu l'article 96.3 del Reial decret 2393/2004.

¹² Per consultar el text complet en què apareixen altres circumstàncies excepcionals, vegeu www.boe.es/boe/dias/2006/12/06/pdfs/A42863-42869.pdf

Accés a l'educació postobligatòria

Accés al mercat laboral

Millora de la situació jurídica

DRETS DEL
MENOR

Actualment els menors immigrants en situació irregular no tenen reconegut expressament el dret a l'educació postobligatòria. Ara bé, la Disposició adicional catorzena del Reial decret 2393/2004 ha reconegut la capacitat de les comunitats autònomes per facilitar l'accés a l'educació no obligatòria dels menors immigrants empadronats independentment de la seva situació administrativa.

■ A Catalunya actualment se segueix una pràctica administrativa favorable a aquesta disposició segons la qual es permet que tots els menors que hagin estat escolaritzats i tinguin entre 16 i 18 anys puguin continuar el cicle educatiu o formatiu que triïn d'acord amb les seves capacitats, inclosos aquells d'educació no obligatòria. ■ De la mateixa manera que en el cas de menors estrangers amb permís de residència temporal però sense permís de treball, els problemes apareixen en el moment de realitzar les pràctiques professionals a empreses i aules taller. ■ Però a partir del Reial decret 631/1993, es desprèn que la relació que s'estableix entre l'empresari i la persona en pràctiques és una col·laboració educativa i formativa i, per tant, no és una relació laboral. Així doncs, sí que poden realitzar pràctiques professionals en empreses i aules taller. ■

En virtut de l'Ordre TAS/3698/2006, els estrangers en situació administrativa irregular poden inscriure's al SOC i, per tant, poden realitzar cursos a les oficines d'ocupació. En aquesta línia, també poden inscriure's i cursar altres tipus de formació professional, com els plans de garantia social.¹³ ■

Les possibilitats de regularització estaran condicionades per l'existència o no de familiars en situació regular:

1. Amb familiars en situació regular:

– Per reagrupament familiar amb visat. Han d'acreditar recursos suficients i un habitatge adequat.¹⁴

– Per reagrupament familiar sense visat. Han d'acreditar la seva estada continuada a Espanya per un període mínim de 2 anys, complir els requisits marcats per la reagrupació familiar i acreditar que, durant el temps d'estada al territori, han estat matriculats en un centre educatiu i han assistit regularment a classe.¹⁵

2. Sense familiars en situació administrativa regular es pot demanar l'autorització de residència per raons d'arrelament en els seus supòsits.¹⁶

– Per arrelament laboral. Aquells que acreditin l'estada continuada al país durant un mínim de dos anys, no tinguin antecedents penals i hagin estat treballant durant més d'un any.

– Per arrelament social. Aquells que acreditin l'estada continuada al país durant un mínim de 3 anys, no tinguin antecedents penals, complin amb un contracte de feina i presentin un informe que acrediti la seva inserció

«Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 9.3 de la Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, las administraciones educativas, en el ejercicio de sus competencias en materia de educación, podrán facilitar el acceso de los extranjeros menores de edad que se hallen empadronados en un municipio a los niveles de enseñanza posobligatoria no universitarios y a la obtención de la titulación académica correspondiente en igualdad de condiciones que los españoles de su edad.» [Disposició adicional catorzena REDILE]. ■ «Las prácticas en empresas, siempre que se realicen en base a los convenios celebrados entre la Administración laboral competente para gestionar las acciones del Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional y la empresa o la organización empresarial correspondiente, en los términos pactados en los mismos, no supondrán la existencia de relación laboral entre los alumnos y la empresa (...). ■ Las empresas podrán recibir una compensación económica por alumno/hora de práctica, en la que se incluirá el coste de la suscripción de una póliza colectiva de accidentes de trabajo.» [Art. 4 RD 631/1993]. ■

social emès per l'ajuntament. Segons l'article 46.2.C REDILE, en el moment de la realització de l'informe, l'ajuntament pot recomanar que no es demani el contracte laboral, aspecte fonamental en el cas de menors.

–Si aquestes dues vies no donen resultats, es recomana regularitzar prèviament els pares del menor.

3. Fills de pares que haguessin estat originàriament espanyols i que actualment no siguin al territori.¹⁷

4. En els casos de violència familiar, els menors poden tenir accés a un permís de residència independent. ■

¹³ Per consultar el text original, vegeu la Disposició adicional segona de l'Ordre TAS/3698/2006 www.boe.es/boe/dias/2006/12/06/pdfs/A42863-42869.pdf

¹⁴ Per consultar el text original, vegeu l'article 38 i següents REDILE.

¹⁵ Per consultar el text original, vegeu l'article 94.2 REDILE.

¹⁶ Per consultar el text original, vegeu l'article 45 REDILE.

¹⁷ Per consultar el text original, vegeu l'article 45.2.c REDILE.

«En los supuestos de solicitudes presentadas por las víctimas de los delitos por conductas violentas ejercidas en el entorno familiar, los interesados podrán presentar la solicitud cuando se haya dictado a favor de la víctima una orden judicial de protección, y podrá concederse la autorización de residencia una vez que haya recaído sentencia por los delitos de que se trate.» [Art. 46.3 REDILE]. ■

Accés a l'educació postobligatòria

Accés al mercat laboral

Millora de la situació jurídica

DRETS DEL
MENOR

Els menors tutelats per una Administració pública tenen accés a qualsevol activitat educativa o formativa sempre que es consideri beneficiós per al menor, independentment de la seva situació administrativa. ■

Els menors tutelats per una administració pública poden realitzar una activitat laboral sempre que es consideri beneficiós per al menor, independentment de la seva situació administrativa. ■

Quan hagi quedat acreditada la impossibilitat de retorn amb la família o al país d'origen,¹⁸ l'organisme que exerceixi la tutela en tramitarà l'autorització de residència, els efectes de la qual es retrotrauran al moment en què el menor hagi estat lliurat a disposició dels serveis de protecció de menors. ■

COM HO DIU
LA LLEI

«No contar con autorización de residencia no supondrá obstáculo para el acceso del menor a aquellas actividades o programas de educación o formación que, a criterio de la entidad de protección de menores competente, redunden en su beneficio.» (Art. 92.5 REDILE). ■

«No será necesaria la obtención de autorización de trabajo para (...) los menores extranjeros en edad laboral tutelados por la entidad de protección de menores competente, para aquellas actividades que, a propuesta de la mencionada entidad, mientras permanezcan en esa situación, favorezcan su integración social.» (Art. 41 LODILE). ■

«Se considera regular a todos los efectos la residencia de los menores que sean tutelados por una administración pública. A instancia del organismo que ejerza la tutela y una vez que haya quedado acreditada la imposibilidad de retorno con su familia o al país de origen, se le otorgará una autorización de residencia, cuyos efectos se retrotraerán al momento en que el menor hubiere sido puesto a disposición de los servicios de protección de menores.» Art. 35.4 LODILE). ■

¹⁸ Cal un mínim de 9 mesos per acreditar la impossibilitat de retorn.

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ

El protocol que tot seguit presentem pretén ser una guia a través de la qual el o la professional pugui identificar amb claredat la situació del menor que atén i trobar ràpidament la fitxa corresponent de la guia d'atenció que haurà de fer servir. ■ D'altra banda, també podrà identificar altres necessitats de primera acollida que acabaran de complementar l'atenció del menor. ■

DADES IDENTIFICATIVES DEL MENOR

1 Nom i cognoms

2 Data de naixement

3 Nacionalitat

4 Quant temps fa que resideix a Barcelona

5 Quant temps fa que resideix en territori espanyol

6 Sexe

☐ Home ☐ Dona

7 Situació familiar

Dades

☐ Viu amb els pares

☐ Viu en un centre o institució tutelar (guàrdia o tutela d'administracions públiques)

☐ Viu amb altres familiars o amics de la família

☐ Viu amb una família d'acollida

☐ Es troba sense referents familiars i cap institució tutelar se n'encarrega

☐ Cap de les anteriors; especifiqueu-la:

DADES BÀSIQUES D'ACOLLIDA

8 Està empadronat?

☐ Sí

☐ No

[Informació i recursos](#)

9 Té la targeta sanitària?

☐ Sí

☐ No

[Informació i recursos](#)

10 Grau de coneixement de la llengua catalana

☐ Nul

[Informació i recursos](#)

☐ Baix

[Informació i recursos](#)

☐ Mitjà

[Informació i recursos](#)

☐ Alt

11 Grau de coneixement de la llengua castellana

☐ Nul

[Informació i recursos](#)

☐ Baix

[Informació i recursos](#)

☐ Mitjà

[Informació i recursos](#)

☐ Alt

12 Necessita atenció social?

☐ Sí

[Informació i recursos](#)

☐ No

IDENTIFICACIÓ DE LA SITUACIÓ DEL MENOR I UBICACIÓ A LA GUIA

13 Es troba actualment sota la tutela d'alguna administració pública?

☐ Sí	Situació núm. 6
☐ No	Passeu a la pregunta 14

14 Disposa d'alguna mena de permís de residència?

☐ Sí	Passeu a la pregunta 15
☐ No	Situació núm. 5

15 Disposa d'un permís de residència però no d'un permís de treball?

☐ Sí	Situació núm. 4
☐ No	Passeu a la pregunta 16

16 Disposa d'un permís de treball temporal?

☐ Sí	Situació núm. 3
☐ No	Passeu a la pregunta 17

17 Disposa d'un permís de residència permanent?

☐ Sí	Situació núm. 2
☐ No	Passeu a la pregunta 18

18 És nacional d'un país membre de la UE?

☐ Sí	Situació núm. 1
☐ No	Passeu a la pregunta 19

19 És fill natural o adoptiu d'un nacional d'un país membre de la UE?

☐ Sí	Situació núm. 1
☐ No	

INFORMACIÓ I RECURSOS

FORMACIÓ POSTOBLIGATÒRIA	24
FORMACIÓ PER AL TREBALL	25
RECURSOS I SERVEIS D'INSERCIÓ LABORAL	27
ASSESSORAMENT LEGAL	32
CURSOS DE LLENGUA CATALANA	33
CURSOS DE LLENGUA CASTELLANA	34
OFICINES D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ: EMPADRONAMENT I INFORMES D'ARRELAMENT	37
SAIER (SERVEI D'ATENCIÓ A IMMIGRANTS ESTRANGERS I REFUGIATS)	38

FORMACIÓ POSTOBLIGATÒRIA

A l'inici de l'educació postobligatòria i un cop aprovada l'ESO, cal escollir l'itinerari formatiu que encamina cap al futur professional. Així, l'educació postobligatòria proporciona una formació general i especialitzada, amb un major component de varietat d'acord amb la diversitat de camps d'estudis i professions. ■ L'educació postobligatòria pot classificar-se en dos blocs: l'educació secundària i la superior. ■

- Educació postobligatòria secundària
 - Batxillerat
 - Formació professional específica de grau mitjà
 - Ensenyaments de règim especial d'arts plàstiques i disseny
- Educació postobligatòria superior
 - Formació professional específica de grau superior
 - Ensenyaments no reglats de grau superior

Com puc informar-me?

Al mateix centre educatiu on has cursat l'ESO

Oficina d'Informació Escolar del Consorci d'Educació de Barcelona

Només en els casos en els quals el menor no hagi estat escolaritzat a l'Estat.
www.edubcn.cat

C/ del Bruc, 90, baixos. 08009 Barcelona. Tel. 93 467 73 50

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 17 h i divendres de 9 a 14 h

Barcelona és una bona escola. Guia de centres i serveis educatius de Barcelona

Disponible en línia: www.bcn.cat/imeb/revista/guia/00_presentacio.pdf

Disponible en format paper: a tots els centres educatius de Barcelona

La formació professional a Barcelona. Guia d'informació i recursos de centres per a joves

Disponible en línia: www.bcn.cat

Disponible en format paper: a tots els centres educatius de Barcelona

FORMACIÓ PER AL TREBALL

Quin tipus de formació per al treball hi ha?

Cursos de formació ocupacional

Adreçats a persones majors de 16 anys que es troben en situació d'atur.

Cal disposar de permís de residència i estar inscrit al SOC.

Cursos de formació contínua

Adreçats a persones majors de 16 anys amb permís de residència i que treballen en el moment de la inscripció.

Programes experiencials (escoles taller, cases d'ofici, tallers d'ocupació, plans d'ocupació i nous filons d'ocupació)

Són programes públics d'ocupació que tenen com a finalitat donar formació i treball a persones aturades mentre participen en un projecte d'utilitat pública o d'interès general, i facilitar-los la incorporació al mercat laboral. Aquests programes duren entre 3 mesos i 2 anys i combinen la formació amb un contracte laboral.

Els beneficiaris de les escoles taller i de les cases d'ofici són joves aturats menors de 25 anys, mentre que els de tallers d'ocupació són persones aturades majors de 25 anys. Per accedir a aquests recursos formatius cal disposar de permís de residència/treball i estar inscrit al SOC.

On s'hi pot accedir?

Barcelona Activa

Agència de desenvolupament local de l'Ajuntament de Barcelona que dissenya i gestiona polítiques actives en l'àmbit de la formació per al treball.

Web: www.barcelonactiva.cat

Oficina central de Barcelona Activa

C/ de la Llacuna, núm. 162-164. Tel. 93 401 97 77

Horari d'atenció al públic: de dilluns a divendres de 8 a 20 h

Can Jaumandreu

C/ del Perú, 52. Tel. 93 320 95 70

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 18.30 h, i divendres de 9 a 14 h

El Convent de Sant Agustí

Pl. de Pons i Clerch, s/n

Tel. 93 268 43 93

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 18.30 h, i divendres de 9 a 14 h

Oficines del SOC

Él SOC és el Servei del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya que s'ocupa d'oferir informació en l'àmbit de la formació ocupacional.

Horari d'atenció al públic: de dilluns a divendres, de 8.15 a 13 h

Web: http://oficinatreball.net/socweb/opencms/socweb_ca/home.html

ARAGÓ. C/ d'Aragó, 182. Tel. 93 454 39 04

BARRI GÒTIC. C/ del Doctor Joaquim Pou, 8. Tel. 93 301 23 00

BERLÍN. C/ de Berlín, 58. Tel. 93 363 46 30

CASTELLA. Pl. de Castella, 2. Tel. 93 302 21 74

DANTE. C/ d'Argimon, 10-12. Tel. 93 407 26 50

GUINEUETA. Pg. de Valldaura, 202-204. Tel. 93 276 82 50

LESSEPS. Rda. del General Mitre, 263. Tel. 93 217 52 08

POBLE NOU. C/ d'Alfons el Magnànim, 5. Tel. 93 278 89 90

SANT ANDREU. C/ de Virgili, 45. Tel. 93 274 55 77

SANTS. Pl. de la Farga, 8. Tel. 93 421 79 11

VERNEDA. C/ de Guipúscoa, 33. Tel. 93 307 23 66

ZONA FRANCA. C/ del Doctor Joaquim Pou, 8, baixos. Tel. 93 342 96 10

Pla jove

És un programa que té la finalitat d'afavorir la inserció laboral o el retorn al sistema educatiu dels joves que finalitzen l'ensenyament secundari obligatori sense haver obtingut la titulació corresponent.

Es treballa conjuntament amb els tutors i tutores de l'IES dels joves per aconseguir una bona derivació i també s'informa les famílies perquè coneguin en quins recursos alternatius poden participar els seus fills i filles.

Web: www.bcn.cat/imeb/plajove

Can Jaumandreu de Barcelona Activa

C/ del Perú, 52. Tel. 93 320 95 70

Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 15 h i de 16 a 19 h

Existeixen algunes ofertes de formació laboral organitzades per **entitats** (sense finançament públic) **que no exigeixen que els seus usuaris tinguin permís de residència**. Tot i això, no sempre són ofertes destinades específicament a aquest col·lectiu. Aquesta oferta no és estable. Per a més informació: SAIER. Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats. Av. Paral·lel, 202. Tel. 93 292 40 77

Asociación de Mujeres Latinas Sin Fronteras

[Curs intensiu de capacitació laboral en el servei domèstic]
C/ d'Elisa, 23-25. Tel. 93 417 02 73

Fundació Sociosanitària de Barcelona

[Formació d'auxiliars d'infermeria dirigida a col·lectius d'immigrants].
C/ Secretari Coloma, 91-97. Tel. 93 285 18 04

Fundació Comtal (Ciutat Vella)

C/ del Forn de la Fonda, 5, baixos. Tel. 93 319 98 55

Casal dels Infants del Raval (Ciutat Vella)

C/ de la Junta de Comerç, 16, principal 1a. Tel. 93 317 00 13

Centre Juvenil Martí-Codolar (Horta-Guinardó)

Av. del Cardenal Vidal i Barraquer, 8-12. Tel. 93 407 23 30

RECURSOS I SERVEIS D'INSERCIÓ LABORAL

Què són els recursos d'inserció laboral i a qui van adreçats?

La inserció laboral consisteix a fer que les persones que es troben en situació d'atur puguin comptar amb l'acompanyament d'un professional que les ajudi a incorporar-se al mercat laboral. ■ S'adreça a persones majors de 16 anys que vulguin emprendre o que estiguin en procés de recerca de feina. ■ Per participar en els programes d'orientació professional i inserció laboral de Barcelona Activa i del SOC, cal estar en situació administrativa regular (tenir permís de residència). ■

On s'hi pot accedir?

Barcelona Activa

És l'agència de desenvolupament local que dissenya i gestiona polítiques actives d'ocupació de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta agència desenvolupa diversos programes i serveis, adreçats a persones que vulguin trobar feina o a millorar la seva situació en el mercat de treball (borses de treball, tallers de recerca de feina, orientació professional, programes experiencials, etc.). Web: www.barcelonactiva.cat

Oficina central de Barcelona Activa

C/ de la Llacuna núm. 162-164. Tel. 93 401 97 77

Horari d'atenció al públic: de dilluns a divendres de 8 a 20 h

Can Jaumandreu

C/ del Perú, 52. Tel. 93 320 95 70

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 18.30 h, i divendres de 9 a 14 h

El Convent de Sant Agustí

Pl. de Pons i Clerch, s/n. Tel. 93 268 43 93

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 18.30 h, i divendres de 9 a 14 h

Oficines del SOC

El SOC és el servei del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya que s'ocupa de gestionar les ofertes de treball. Les oficines de treball de la Generalitat (OTG) compten amb programes d'intermediació laboral i d'orientació professional.

Horari d'atenció al públic: de dilluns a divendres de 8.15 a 13 h

Web: http://oficinatreball.net/socweb/opencms/socweb_ca/home.html

ARAGÓ. C/ d'Aragó, 182. Tel. 93 454 39 04

BARRI GÒTIC. C/ del Doctor Joaquim Pou, 8. Tel. 93 301 23 00

BERLÍN. C/ de Berlín, 58. Tel. 93 363 46 30

CASTELLA. Pl. de Castella, 2. Tel. 93 302 21 74

DANTE. C/ d'Argimon, 10-12. Tel. 93 407 26 50

GUINEUETA. Pg. de Valldaura, 202-204. Tel. 93 276 82 50

LESSEPS. Rda. del General Mitre, 263. Tel. 93 217 52 08

POBLE NOU. C/ d'Alfons el Magnànim, 5. Tel. 93 278 89 90

SANT ANDREU. C/ de Virgili, 45. Tel. 93 274 55 77

SANTS. Pl. de la Farga, 8. Tel. 93 421 79 11

VERNEDA. C/ de Guipúscoa, 33. Tel. 93 307 23 66

ZONA FRANCA. C/ del Doctor Joaquim Pou, 8, baixos. Tel. 93 342 96 10

Pla jove

És un programa que té la finalitat d'afavorir la inserció laboral o el retorn al sistema educatiu dels joves que finalitzen l'ensenyament secundari obligatori sense haver obtingut la titulació corresponent. Es dissenya l'itinerari personalitzat juntament amb l'alumne en quatre fases: informació, orientació, formació professionalitzadora i inserció.

Web: www.bcn.cat/imeb/plajove

Can Jaumandreu

C/ del Perú, 52. Tel. 93 320 95 70

Horari d'atenció al públic: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 18.30 h, i divendres de 9 a 14 h

SAIER

El SAIER és el Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats i disposa d'un servei d'informació i orientació per a la formació i la inserció laboral per a les persones nouvingudes.

Oficines del SAIER

Av. del Paral·lel, 202. Tel. 93 292 40 77 / 93 256 27 00

Web: www.bcn.cat/diversa/saiercat

Horari d'atenció: dilluns, dimarts i dijous de 9 a 18 h, dimecres de 9 a 20 h i divendres de 9 a 14 h

Altres entitats

Entitats que ofereixen els serveis d'inserció laboral a persones en situació administrativa regular o irregular (amb o sense permís de residència i treball):

ARED. Associació per a la Reinserció de Dones

C/ Zamora, 103-105. Soterrani 1r 2a. Tel. 93 351 38 65

AC SAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats)

C/ de la Font Honrada, 8-10, 2n (Sants-Montjuïc). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 14 h. Tel. 93 424 90 26 / 93 486 49 96

AMIC-UGT (Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants de Catalunya)

Rambla de Santa Mònica, 10 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 14 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 304 68 41 / 93 304 68 42

Anem per Feina

Av. de les Drassanes, 27, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i dimarts i dijous de 16 a 19 h. Tel. 93 443 30 40

APIP - Associació per a la Promoció i la Inserció Professional

C/ de la Riereta, 18-20-22, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 19 h. Tel. 93 442 09 17

Associació de Veïns per al Benestar Ciutadà

C/ dels Còdols, 16 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 429 40 89

ATIMCA (Associació de Treballadors Marroquins a Catalunya)

C/ de Blasco de Garay, 26, local 1 (Sants-Montjuïc). Horari d'atenció: dilluns i dimecres de 9 a 16 h, dimarts i dijous de 9 a 14 h i de 17 a 19.30 h
Tel. 93 324 95 22

Associació SURT

C/ de Guàrdia, 14, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 18 h.
Tel. 93 342 83 80

Associació Servei Solidari

Ronda de Sant Pau, 80 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 21 h, i divendres de 9 a 15 h. Tel. 93 441 00 04

Associació Sociocultural Ibn Batuta

C/ de Sant Pau, 82, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres a les tardes, i dilluns i divendres de 10 a 12 h. Tel. 93 443 33 88

Associació Sociocultural La Formiga

C/ d'Elkano, 74 (Sants-Montjuïc) Horari d'atenció: dilluns i divendres de 10 a 14 h i de 16 a 20 h. Tel. 93 443 82 07

Bona Voluntat en Acció

C/ del Roser, 99 (Sants-Montjuïc). Horari d'atenció: dilluns i dijous d'11.30 a 12.30 h i dijous de 17 a 20 h. Tel. 93 441 93 61

Càritas

Programa de Migració i Codesenvolupament
Via Laietana, 5 entresol (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 17 h.
Tel. 93 268 79 10

Casal Argentí a Barcelona

C/ d'Ausiàs Marc, 161, baixos (Eixample). Horari d'atenció: de dimecres a dissabte de 18 a 21 h. Tel. 665 464 286

Casal dels Infants del Raval

C/ de la Junta de Comerç, 16, principal 1a (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 317 00 13

CEJAC (Centre Juvenil d'Adolescents del Barri del Carmel)

C/ dels Agudells, 85 (Horta-Guinardó). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 420 96 47

CITE-CCOO (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers)

Via Laietana, 16 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 12 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 481 27 20

Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat-CEAR

C/ d'Aribau, 3, 1r 2a [Eixample]. Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 14 h i de 16 a 18 h. Tel. 93 301 25 39

Creu Roja

C/ de Joan d'Àustria, 120-124 (Sant Martí). Horari d'atenció: dilluns, dimecres i dijous de 9 a 18 h, dimecres de 9 a 20 h, i divendres de 9 a 14 h. Tel. 93 256 27 06

Fedelatina (Dos Mundos Mil)

C/ Nou de Sant Francesc, 15 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 16 a 20 h. Tel. 93 192 41 14

Fundació Adsis

C/ de la Princesa, 19 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 15 h i de 16 a 18.30 h. Tel. 93 268 87 60

Fundació COMTAL

C/ del Forn de la Fonda, 5, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 21 h. Tel. 93 319 98 55

Fundació FICAT

Plaça de Sant Agustí, 2 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a dijous de 10 a 18 h. Tel. 93 318 65 06

Fundació Prahú

C/ de Sant Pere Màrtir, 18, baixos (Gràcia). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 12 h. Tel. 93 217 30 20

Fundació Trinijove

C/ del Turó de la Trinitat, 17 (Nou Barris). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 17 a 21 h. Tel. 93 345 92 21 i 93 345 92 24

Fundació Tot Raval

Pl. de Caramelles, 8 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9.30 a 14 h i de 16 a 19 h. Tel. 93 442 68 68

Fundació Exit

C/ Pelai, 44 3r (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 17 h. Tel. 93 231 99 57

GEIPES Grup d'Educadors per a la Integració de Persones en Perill d'Exclusió Social

C/ del Comerç, 56 (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 15 a 19.30 h. Tel. 93 319 75 65

Plataforma Poble-Sec per a Tothom

C/ de la Concòrdia, 33, baixos (Sants-Montjuïc). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 14 h i de 16 a 20 h. Tel. 93 324 85 38

PROBENS

C/ de Sant Rafael, 10, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h. Tel. 93 441 41 05

RAVALNET

C/ del Salvador, 6, baixos (Ciutat Vella). Horari d'atenció: de dilluns a divendres d'11 a 14 h, i de dimarts a divendres de 18 a 22 h. Tel. 93 442 58 67

ASSESSORAMENT LEGAL

Qué ofereixen els serveis d'assessorament legal?

El servei d'assessorament legal ofereix assessorament en temes relacionats amb la llei d'estrangeria (regularització, processos d'obtenció del permís de treball, reagrupament familiar, estada per estudis i, en general, tot tipus de documentació que es necessiti pel fet de ser estranger). ■

On puc rebre aquest servei?

SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats)

Web: www.bcn.cat/diversa/saiercat

Av. del Paral·lel, 202. Horari d'atenció: dilluns, dimarts i dijous de 9 a 18 h, dimecres de 9 a 20 h i divendres de 9 a 14 h. Tel. 93 292 40 77 / 93 256 27 00

AMIC-UGT (Associació d'Ajuda Mútua a l'Immigrant de Catalunya. Vinculada al sindicat Unió General de Treballadors)

Rambla de Santa Mònica, 10 (locals del sindicat UGT). Horari d'atenció: de dilluns a dijous de 10 a 14 h i de 16 a 19 , i divendres de 10 a 14 h. Tel. 93 304 68 41 / 93 304 68 42

CITE-CCOO (Centre d'Informació de Treballadors Estrangers de Comissions Obreres de Catalunya)

Web: www.conc.es/cite/cite_es.htm

Av. del Paral·lel, 202. Horari d'atenció: de dilluns a dijous de 10 a 14 h
Tel. 93 292 40 77 / 93 256 27 00

Càritas

Web: www.caritas.es

C/ de Santa Anna, 21 Tel. 93 268 79 10

Col·legi d'Advocats de Barcelona

Web: www.icab.es

C/ de Roger de Llúria, 113 (baixos). Horari: de dilluns a divendres de 9 a 15 h

Tel. 93 496 18 80, ext. 359

CURSOS DE LLENGUA CATALANA

Què és el Consorci per a la Normalització Lingüística?

El Consorci per a la Normalització Lingüística és l'òrgan territorial encarregat de l'aplicació a Catalunya de la política lingüística del Govern, l'objectiu del qual és la difusió del coneixement i l'ús del català en tots els àmbits. ■ Una xarxa de 22 centres de normalització lingüística dona servei a tot el territori, amb més de 130 punts d'atenció i més de 400 professionals especialitzats. ■ Els centres del CPNL ofereixen cursos de llengua catalana per a tots els nivells, des dels bàsics d'inserció a la llengua catalana fins a cursos d'especialització. ■ En el moment de la inscripció es realitza un diagnòstic personalitzat de coneixement de la llengua catalana per tal d'ubicar l'alumne en el nivell més adequat. ■ En finalitzar el curs es lliura a cada alumne un certificat d'assistència i aprofitament, si escau, com també una recomanació per inscriure's en els cursos bàsics de currículum. ■

Web: www.cpnl.cat

On puc rebre aquest servei?

Oficina central. C/ de Quintana, 11, 3r 1a. Tel. 93 412 55 00. A/e: barcelona@cpnl.cat

Sant Andreu. C/ de la Residència, 15. Tel. 93 274 03 56. A/e: santandreu@cpnl.cat

Sants-Montjuïc i Les Corts. C/ de Guitard, 17. Tel. 93 491 27 97. A/e: santslescorts@cpnl.cat

Nou Barris. C/ de Marie Curie, 20, 2n. Tel. 93 359 06 00. A/e: noubarris@cpnl.cat

SAFD Barcelona 2. C/ de Mallorca, 115-123, entl. 1a. Tel. 93 453 92 83.

A/e: cacbcn2@cpnl.cat

Eixample. C/ de Mallorca, 115-123, entl. 1a. Tel. 93 451 24 45. A/e: eixample@cpnl.cat

SAFD Barcelona 1. C/ de la Marina, 343, baixos. Tel. 93 347 34 52. A/e: cacbcn1@cpnl.cat

Ciutat Vella. C/ de Quintana, 11, 1r 1a. Tel. 93 412 72 24. A/e: cvela@cpnl.cat

Gràcia i Sarrià- Sant Gervasi. Av. del Príncep d'Astúries, 54, 2n. Tel. 93 217 87 23.

A/e: gracia@cpnl.cat

Horta-Guinardó. C/ de la Marina, 343. Tel. 93 450 49 08. A/e: hortaguinardo@cpnl.cat

Sant Martí. C/ del Clot, 228, 1r. Tel. 93 352 24 14. A/e: santmarti@cpnl.cat

CURSOS DE LLENGUA CATALANA I CASTELLANA

Què són?

Els cursos de llengua catalana i castellana estan promoguts fonamentalment per les escoles d'adults i entitats especialitzades en aquest àmbit d'intervenció. Estan adreçats a persones novvingudes en general. ■

On puc rebre aquest servei?

Ciutat Vella

AFA Barceloneta. Pg. de Joan Salvat Papasseit, s/n. Tel. 93 268 45 42
CFA Barri Gòtic. C/ de Rull, 4-6. Tel. 93 412 57 41
CFA M Francesc Layret. Ptge. Sant Bernat, 9. Tel. 93 317 00 40
CFA Maria Rubies. Via Laietana, 18, 8a planta. Tel. 93 310 30 94
CFA Manuel Sacristán. Via Laietana, 16, baixos. Tel. 93 481 27 67

Horta-Guinardó

AFA El Carmel. C/ de Farnés, 54. Tel. 93 420 02 68
AFA Torrent d'en Melis. C/ de Varsòvia, 161. Tel. 93 450 48 37

Sant Andreu

AFA Bon Pastor. C/ de Mollerussa, s/n. Tel. 93 346 16 65
AFA Pegaso. C/ de Segadors, 2, 2n. Tel. 93 346 43 62
CFA Trinitat Vella. C/ de Madriguera, 38-42. Tel. 93 311 93 57

Eixample

AFA Pere Calders. C/ de Calàbria, 25. Tel. 93 424 69 17
Centre Passatge. Ptge. Mercader, 13. Tel. 93 215 15 99
CFA Can Batlló. C/ del Comte d'Urgell, 187. Tel. 93 402 27 15
CFA Jacint Verdaguer. C/ d'Entença, 155. Tel. 93 430 02 16
CFA Palau de Mar. C/ de Calàbria, 169, baixos. Tel. 93 229 21 30
CFA Sants-Sant Raimon de Penyafort. Pg. de la Zona Franca, 56, 2n. Tel. 93 223 33 93
Lopez Vicuña. C/ del Consell de Cent, 397. Tel. 93 487 65 94
Prat, Centre d'Adults. C/ de Roger de Llúria, 95-97. Tel. 93 215 58 52

Sant Martí

AFA El Clot. C/ del Concili de Trento, 23-29. Tel. 93 347 73 35
AFA La Verneda-Sant Martí. C/ de la Selva de Mar, 215. Tel. 93 308 66 14
AFA Martinet de Nit. Rambla Prim, 87-89. Tel. 93 266 39 36
CETUC C/ dels Almogàvers, 68-70. Tel. 93 300 98 79
CFA Concepció Arenal. C/ del Doctor Trueta, 76-98. Tel. 93 225 08 84
CFA M La Pau. C/ Pere Vergés, 1-3. Tel. 93 314 70 78

Gràcia

Acis. C/ de Molist, 17. Tel. 93 284 79 31

AFA Rius i Taulet. Pl. de Lesseps, 19. Tel. 93 237 13 09

Blanquafort . C/ de Bonavista, 30. Tel. 93 415 92 33

Escola d'adults ACIDH. C/ de Siracusa, 53. Tel. 93 285 99 77

Les Corts

AFA Les Corts. C/ de Masferrer, 33-35. Tel. 93 291 64 89

Nou Barris

AFA Ciutat Meridiana. C/ de Perafita, 1-3. Tel. 93 359 45 66

AFA Madrid. C/ d'Aneto, 15. Tel. 93 429 53 84

AFA Prosperitat. C/ de Baltasar Gracián, 24-26. Tel. 93 354 52 16

CFA Canyelles. Ronda de la Guineueta Vella, 22. Tel. 93 428 59 04

CFA Freire. C/ de Marín, 55. Tel. 93 353 44 19

CFA Santiago Rusiñol. C/ de Pare Manjón, 2. Tel. 93 274 25 68

Sants-Montjuïc

AFA Consell de Cent. Pg. de l'Exposició, 10. Tel. 93 443 81 83

AFA Sant Raimon Penyafort. Pg. de la Zona Franca, 56. Tel. 93 223 33 93

Aïtes. Av. del Paral·lel, 158. Tel. 93 423 76 00

Centros de Formació DISCED. C/ de Sant Pere d'Abanto, 4-6. Tel. 93 432 99 88

Oscus. C/ de Violant d'Hongria, 45-49. Tel. 93 339 05 44

Les entitats que compten amb una oferta d'aprenentatge de la llengua castellana són:

ACATHI (Associació Catalana d'Homosexuals, Bisexuals i Transexuals Immigrants)

C/ Violant d'Hongria, 156 baixos (Sants-Montjuïc). Tel. 650 217 477

Apropem-nos (Centre Cívic Can Felipa)

C/ de Pallars, 277 (Sant Martí). Tel. 93 266 44 41

Associació Sociocultural Ibn Batuta

C/ de Sant Pau, 82 (Ciutat Vella). Tel. 93 443 33 88

ASGER (Associació Geriàtrica Familiar a Catalunya)

Gran Via de les Corts Catalanes, 1176 bis (Sant Martí). Tel. 93 465 63 89

Associació Sociocultural La Formiga

C/ d'Elkano, 74 (Sants-Montjuïc). Tel. 93 443 82 07

Associació de Veïns Revitalització Casc Antic

C/ del Rec, 27 (Ciutat Vella). Tel. 93 319 75 65

Associació Martinet Solidari

Rambla Prim, 87-89 (Sant Martí). Tel. 93 266 39 36

Associació Servei Solidari

Ronda de Sant Pau, 80 (Ciutat Vella). Tel. 93 441 00 04

Associació SURT

C/ de Guàrdia, 14 (Ciutat Vella). Tel. 93 342 83 80

ATIMCA (Associació de Treballadors Marroquins de Catalunya)

C/ de Blasco de Garay, 26 (Sants-Montjuïc). Tel. 93 324 95 22

Bona Voluntat en Acció

C/ del Roser, 99 (Sants-Montjuïc). Tel. 93 441 93 61

Càritas

Plaça Nova, 1 (Ciutat Vella). Tel. 93 301 35 50

Casals dels Infants del Raval

C/ de la Junta de Comerç, 16. Tel. 93 317 00 13

CITE-CCOO (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers)

Via Laietana, 16. Tel. 93 481 27 20

Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat-CEAR

C/ d'Aribau, 3. Tel. 93 301 25 39

Creu Roja

C/ de Joan d'Àustria, 120-124 (Sant Martí). Tel. 93 256 27 06

Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic (EICA)

C/ de Sant Pere Més Baix, 31 (Ciutat Vella). Tel. 93 268 49 43

Fundació Prahu

C/ de Sant Pere Màrtir, 18 (Gràcia). Tel. 93 217 30 20

Fundació Privada Bayt Al-Thaqafa

C/ de la Princesa, 14 (Ciutat Vella). Tel. 93 319 88 69

Fundació Trinijove

C/ del Turó de la Trinitat, 17 (Nou Barris). Tel. 93 345 92 21

GEIPPES. Grup d'Educadors per a la Integració de Persones en Perill d'Exclusió Social

C/ del Comerç, 56 (Ciutat Vella). Tel. 93 319 75 65

9 Barris Acull

C/ de Badosa, 36-38 (Nou Barris). Tel. 93 353 78 71

Plataforma Poble-Sec per a Tothom

C/ de la Concòrdia, 33 (Sants-Montjuïc). Tel. 93 324 85 38

PROBENS

C/ de Sant Rafael, 10. Tel. 93 441 41 05

OFICINES D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ: empadronament i informes d'arrelament

Què és l'empadronament?

Empadronar-se és un dret i un deure de totes les persones que permet accedir a diferents serveis. Les persones inscrites en el padró consten com a veïnes de la ciutat i tenen garantit l'accés a la sanitat, a l'educació, als serveis socials, a les escoles d'adults, etc. La inscripció al padró és també la manera més clara de justificar la residència habitual en un municipi determinat. ■

Què és l'informe d'arrelament?

És l'informe necessari per sol·licitar una autorització de residència temporal per arrelament quan una persona estrangera no té vincles familiars o, en el cas que sí que en tingui, no els pugui demostrar. El primer pas per demanar aquest informe d'arrelament és fer una sol·licitud a una de les oficines d'atenció al ciutadà. ■

Oficines d'atenció al ciutadà de Barcelona

Garcilaso. C/ de Juan de Garay, 116-118 (Sant Andreu)

Marina. C/ d'Alts Forns, 82-86 (Sants-Montjuïc)

Plaça de Sant Miquel. Pl. de Sant Miquel, 4 (Ciutat Vella)

Districte de Ciutat Vella. C/ de les Ramelleres, 17

Districte de Gràcia. C/ de Francisco Giner, 46

Districte de l'Eixample. C/ d'Aragó, 311

Districte de Les Corts. Pl. de Comas, 18

Districte de Nou Barris. C/ del Doctor Pi i Molist, 133

Zona Nord. Av. dels Rasos de Peguera, 25 (Nou Barris)

Districte de Sant Andreu. Pl. d'Orfila, 1

Districte de Sant Martí. Pl. de Valentí Almirall, 1

Districte de Sants-Monjuïc. C/ de la Creu Coberta, 104

Gràcia i Sarrià- Sant Gervasi. C/ d'Anglí, 31

Horta-Guinardó. C/ de la Marina, 343

SAIER (SERVEI D'ATENCIÓ A IMMIGRANTS ESTRANGERS I REFUGIATS)

El SAIER és un servei municipal constituït per un conjunt d'actuacions específiques en estrangeria i asil que ofereixen diferents entitats, les quals treballen de manera coordinada segons un model de servei integrat, de tal manera que tots els serveis que s'hi presten, encara que les temàtiques siguin diverses, responen a objectius comuns i a un funcionament coordinat. ■ La seva funció és atendre persones immigrants estrangeres i sol·licitants d'asil i refugi que, a causa de l'especificitat de la seva demanda o per no tenir vinculació territorial, és convenient que siguin ateses des d'un servei de ciutat. ■

Serveis que ofereix

Les diverses entitats que integren el SAIER ofereixen els serveis d'acollida següents:

- Atenció social a persones nouvingudes, sigui quina sigui la seva situació legal.
- Assessorament i defensa jurídica a persones sol·licitants d'asil i refugi.
- Assessorament i tramitació de documentació relativa a estrangeria (permisos de residència i treball, reagrupament familiar, estada per estudis, etc.).
- Programes d'inserció social i laboral de persones immigrades estrangeres i/o refugiades.
- Acompanyament lingüístic i cultural, serveis de traducció i interpretació per a població usuària del SAIER, cursos d'immersió lingüística, etc.

SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats)

Web: www.bcn.cat/diversa/saiercat

Oficines del SAIER

Av. del Paral·lel, 202. Horari d'atenció: dilluns, dimarts i dijous de 9 a 18 h, dimecres de 9 a 20 h i divendres de 9 a 14 h. Tel. 93 292 40 77 / 93 256 27 00

DEFINICIÓ DE CONCEPTES CLAU

Estranger: Persona que no té la nacionalitat del país en el qual resideix.¹

Immigrant: Persona que abandona el seu lloc de residència per establir-se en un altre municipi, regió o país.

Alumnat nouvingut: Alumnat de nova incorporació al sistema educatiu de Catalunya en els últims dos anys.

Majoria d'edat: La majoria d'edat, que s'assoleix en complir els 18 anys, implica plena capacitat jurídica i d'obrar. No obstant això, a partir dels 16 anys, el menor ja pot treballar.

Persona amb permís de residència temporal: Es troba en situació de residència temporal la persona estrangera que té autorització per romandre a Espanya per un període superior a noranta dies i inferior a cinc anys (art. 34 REDILE).

Residència temporal amb autorització de treball: Es troba en situació de residència temporal amb permís de treball la persona estrangera major de 16 anys autoritzada a romandre a Espanya per un període superior a noranta dies i inferior a cinc anys, i a exercir una activitat lucrativa, laboral o professional, per compte propi o aliè (art. 48 REDILE).

Residència permanent: Es troba en situació de residència permanent l'estranger que hagi estat autoritzat a residir a Espanya indefinidament i a treballar en igualtat de condicions que les persones de nacionalitat espanyola (art. 71 REDILE). Tindran dret a obtenir una autorització de residència permanent les persones estrangeres que acreditin haver residit legalment i continuadament en el territori espanyol durant cinc anys.

Situació administrativa irregular: Es troba en situació administrativa irregular la persona estrangera que tot i residir en territori espanyol no disposa de cap tipus d'autorització per fer-ho.

¹ Gran diccionari de la llengua catalana, www.grec.net/home/cel/dicc

Abreviatures

ESO: Educació secundària obligatòria

FO: Formació ocupacional

FP: Formació professional

LODILE: Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reformada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, i les lleis orgàniques 11/2003 i 14/2003

LOE: Llei orgànica 2/2006 d'educació

PEC B: Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona

RD: Reial decret

REDILE: Reial decret 2393/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament d'execució de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i de la seva integració social

SOC: Servei d'Ocupació de Catalunya

RECULL NORMATIU

Legislació estatal

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA (article 27).

LLEI ORGÀNICA 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reformada per les lleis orgàniques 8/2000, de 22 de desembre, 11/2003 i 14/2003 (articles 9, 35 i 36, entre altres).

REAL DECRET 2393/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament d'execució de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (especialment la Disposició addicional catorzena).

REAL DECRET 178/2003, de 14 de febrer, sobre entrada i permanència a Espanya de nacionals d'estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'espai econòmic europeu.

REAL DECRET 203/1995, de 10 de febrer, Reglament de la Llei 5/1984, reguladora del dret d'asil i de la condició de refugiat.

CODI CIVIL (articles 17, 19, 20, 21, 22 i 23).

LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

REAL DECRET 631/1993, de 3 de maig, pel qual es regula el Pla nacional de formació i inserció professional.

REAL DECRET 1577/1991, de 18 d'octubre, de traspàs de la gestió de la formació professional ocupacional a la Generalitat de Catalunya.

REAL DECRET 1050/1997, de 27 de juny, sobre traspàs a la Generalitat de Catalunya de la gestió realitzada per l'Institut Nacional d'Ocupació.

ORDRE TAS/3698/2006, de 22 de novembre, per la qual es regula la inscripció de treballadors estrangers no comunitaris en els serveis públics d'ocupació i a les agències de col·locació.

Legislació catalana

Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

LLEI 17/2002, de 5 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya.

DECRET 75/1992, de 9 de març, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a Catalunya.

ORDRE TRI/212/2005, de 27 d'abril, reguladora dels programes de millora de la qualificació professional.

